

RECEPȚIONAT

Ministerul Educației și Cercetării

_____ 2025

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2025

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Secția Știință

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL

pentru etapa 2024

**privind realizarea subprogramului de cercetare în cadrul
programului instituțional de cercetare al organizației (2024-2027)**

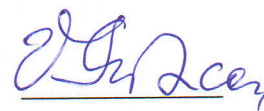
Titlul subprogramului: *Cercetarea receptării prin traducere a beletristicii basarabene și românești în spațiul european*

Prioritatea strategică: *Provocări societale*

Codul subprogramului : 050101

Directorul unității de cercetare

Prițcan Valentina



Coordonatorul subprogramului
de cercetare

Coșciug Anjela



Bălți, 2025

CUPRINS:

1. Scopul și obiectivele etapei 2024
2. Acțiunile planificate pentru etapa 2024
3. Acțiunile realizate în 2024
4. Rezultatele obținute
5. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute
6. Diseminarea rezultatelor obținute în subprogram în formă de publicații
7. Diseminarea rezultatelor obținute în subprogram în formă de prezentări la foruri științifice
8. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în mass-media
9. Colaborare la nivel național și internațional
10. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2024 de membrii echipei subprogramului
11. Dificultăți în realizarea subprogramului (financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.)
12. Concluzii

1. Scopul și obiectivele etapei 2024

Identificarea prezenței, în diferite surse de informare și stocare a informațiilor din Europa, a operelor beletristice basarabene și românești, traduse de specialiști străini și care constituie obiectul de cercetare al prezentului subprogram din perspectiva receptării.

2. Acțiunile planificate pentru etapa 2024

Pentru anul 2024, au fost planificate următoarele acțiuni în vederea cercetării subprogramului în cauză:

- întocmirea unor liste pe criterii variate a operelor din literaturile basarabească și românească, traduse în țările europene;
- elaborarea criteriilor de prezentare a informației cu privire la operele din literaturile basarabească și românească, traduse în țările europene;
- crearea, în baza listelor menționate mai sus, a „Bazei de date a operelor beletristice basarabene și românești, traduse de traducători străini”, care ar facilita atât cercetarea dată, cât și altele de perspectivă în domeniul în cauză;
- conceperea și publicarea, în ediții și reviste științifice, a unor articole axate atât pe statistica prezenței, în sursele europene de stocare a informației, a operelor menționate, cât și pe argumentarea alegerii lor pentru traducere.

3. Acțiunile realizate în 2024

În 2024, grupul de cercetare al subprogramului a realizat cu succes următoarele acțiuni:

- deplasarea în străinătate cu scop de documentare la subiectul de cercetare al subprogramului;
- identificarea diferitelor surse de stocare a informației cu privire la traducerile efectuate de traducători străini ale operelor beletristice basarabene și românești, scrise inițial atât în română, cât și în rusă sau ucraineană;
- întocmirea listelor pe criterii variate ale operelor beletristice basarabene și românești, traduse și publicate de traducători străini;
- depistarea textelor integrale în original ale operelor beletristice traduse;
- depistarea traducerilor integrale, în diferite limbi, ale acestor opere;
- identificarea criteriilor de prezentare a informației în „Baza de date a operelor beletristice basarabene și românești, traduse în limbi străine de traducători străini”;
- elaborarea și plasarea în internet spre diseminare a „Bazei de date a operelor beletristice basarabene și românești, traduse de specialiști din străinătate”;
- elaborarea unei pagini electronice de diseminare a rezultatelor subprogramului și plasarea ei pe site-ul *Laboratorului de lingvistică comparată și traductologie „Mircea Ioniță”*
https://www.usarb.md/laborator_mircea_ionita/pr2024-2027.html.
- întocmirea unui index bibliografic al operelor beletristice basarabene și românești, traduse de specialiști din străinătate, care va fi înaintat spre evaluare și apoi spre publicare într-o editură din Germania;
- documentarea teoretică parțială în subiectul supus cercetării în cadrul subprogramului;
- identificarea subiectelor subprogramului de cercetare, care ar putea fi abordate în cadrul unor articole științifice;
- elaborarea în franceză și publicarea, într-o revistă științifică, a unui articol axat atât pe statistica prezenței, în sursele europene de stocare a informației, a operelor beletristice basarabene, traduse în străinătate, cât și pe argumentarea alegerii lor pentru traducerea în cauză.
- elaborarea cuprinsului de lucru al monografiei de totalizare a rezultatelor cercetării în cadrul subprogramului;
- demararea perfectării monografiei cu pricina.

4. Rezultatele obținute

În anul 2024, grupul de cercetare al subprogramului a identificat, în țările europene, dar, suplimentar, și în cele de pe alte continente, numeroase surse de stocare a informației cu privire la operele beletristice basarabene și românești, traduse de specialiști străini (uneori și în parteneriat cu specialiști din România) și care constituie obiectul de cercetare al prezentului subprogram. E vorba, în primul rând, de:

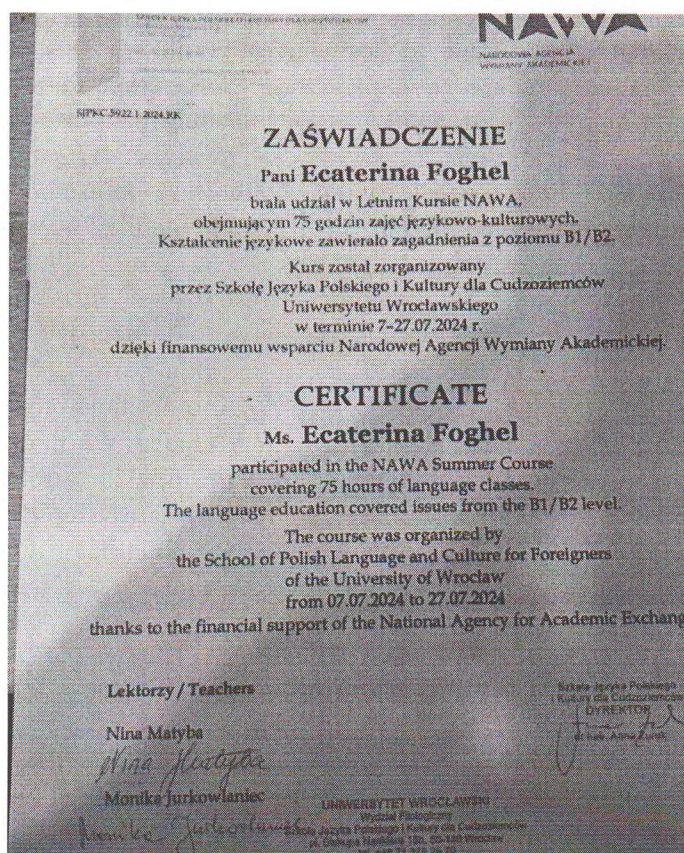
(1) site-urile diferitelor edituri străine (peste 50 la număr), dar și a celor din România (în număr de 5), care au publicat traduceri din scriitorii basarabeni și români, realizate de specialiști din străinătate;

(2) cataloagele bibliotecilor din lume (electronice și academice inclusiv), care oferă informații la acest subiect (peste 2000 la număr);

(3) blogurile scriitorilor și traducătorilor, în care informația dată poate fi găsită (peste 30 la număr) etc.

Accentul a fost pus doar pe traduceri publicate în edituri. Toate informațiile din sursele menționate au fost minuțios verificate în materie de autenticitate și calitate înainte de a fi puse la baza cercetării.

În perioada menționată, a fost utilizat cu succes, pentru realizarea parțială a obiectivelor subprogramului în cauză, și stagiul lingvistic și cultural „Szkoła Języka Polskiego i Kultury dla Cudzoziemców” al cercetătoarei subprogramului, dr. Ecaterina Foghel, efectuat, la 07.07.2024-28.07.2024, în cadrul Universității din Wrocław, Polonia (Uniwersytet Wrocławski) și finanțat integral de NAWA (Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej). Astfel, cercetătoarea Ecaterina Foghel a identificat, în biblioteca științifică a universității menționate, peste 100 de texte integrale ale traducerilor din scriitori basarabeni și români, realizate în poloneză, franceză, engleză, care, ulterior, au fost analizate de membrii echipei de cercetare cu referire la problematica subprogramului.



Grupul de cercetare a întocmit liste pe criterii variate ale tuturor operelor beletristice basarabene și românești, găsite ca traduse nu doar în țările europene, ci și în altele din lume (S.U.A., Canada, Japonia, China etc.). În criteriile cu pricina, accentul a fost pus pe limba în care a fost tradus textul original (engleza, franceza, germana, spaniola, italiana, portugheza, maghiara, finlandeza, poloneza, bulgara, rusa, ucraineana, ceha, japoneza, chineza, armeană, letonă, lituaniană etc.), tipul de text, apartenența lui la un gen, locul publicării traducerii etc. Aceste liste au facilitat crearea ulterioară a „Bazei de date a operelor beletristice basarabene și românești, traduse de specialiști din străinătate”.

În 2024, cercetătorii subprogramului au găsit și stocat pe discuri:

- (1) 90% din textele integrale în original ale operelor beletristice traduse;
- (2) 75% din traduceri integrale în diferite limbi ale acestor opere.

Textele găsite permit demararea investigației lor din perspectivele fixate în subprogramul dat de cercetare. Căutările vor continua pentru a stoca toate textele, de care este nevoie pentru a realiza toate obiectivele.

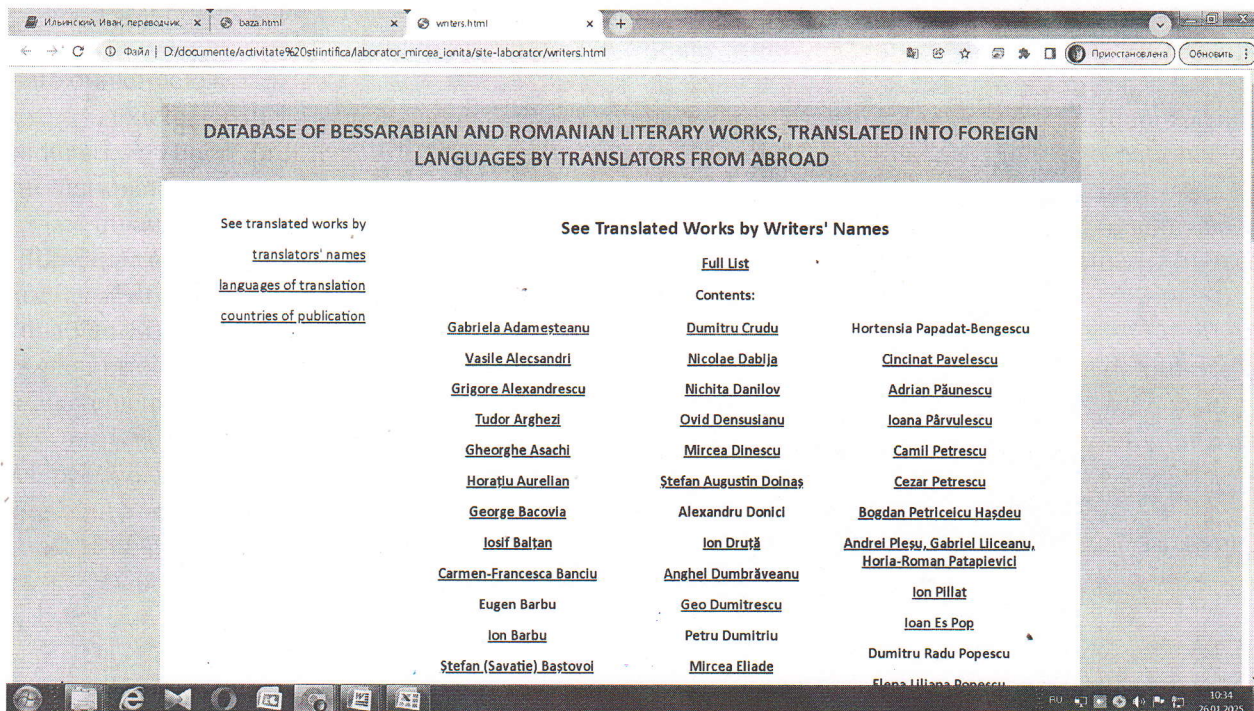
Textele găsite și stocate deja au fost minuțios citite și analizate în vederea depistării, în traduceri, a unor probleme de receptare care ar interesa comunitatea științifică națională și internațională.

În august 2024, au fost elaborate criteriile de prezentare, în Baza de date preconizată, a informației cu privire la operele beletristice basarabene și românești, traduse în țările lumii. În acest caz, au fost cercetate și modalitățile de citare a traducerilor, oferite de APA Style, MLA Style, Tubabian Style, Harvard Style etc. S-a decis asupra utilizării standardelor APA Style 7th Edition în baza cu pricina. Aceasta a permis crearea cu succes a acestei baze care poate fi accesată deschis de pe pagina electronică a *Laboratorului de lingvistică comparată și traductologie „Mircea Ioniță”*

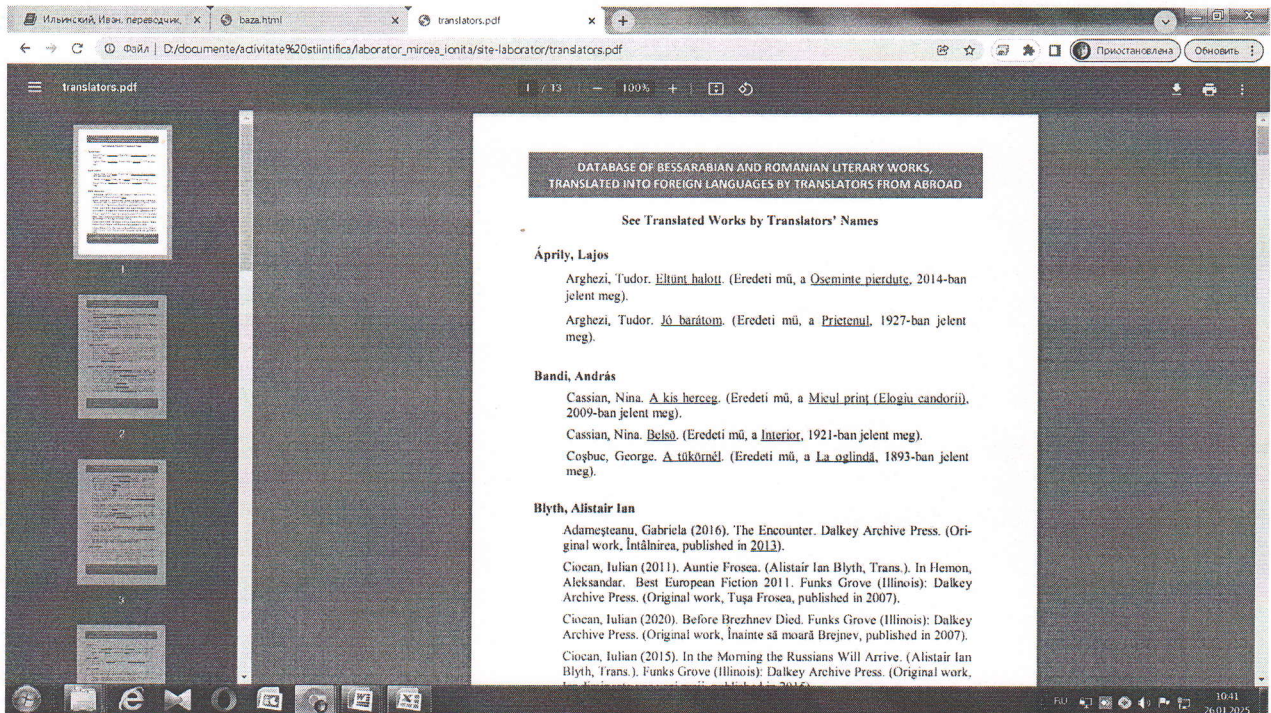
https://www.usarb.md/laborator_mircea_ionita/writers.html. Baza în cauză prezintă sursele din patru perspective:

- (1) numele și prenumele scriitorilor operelor traduse:

https://www.usarb.md/laborator_mircea_ionita/writers.html

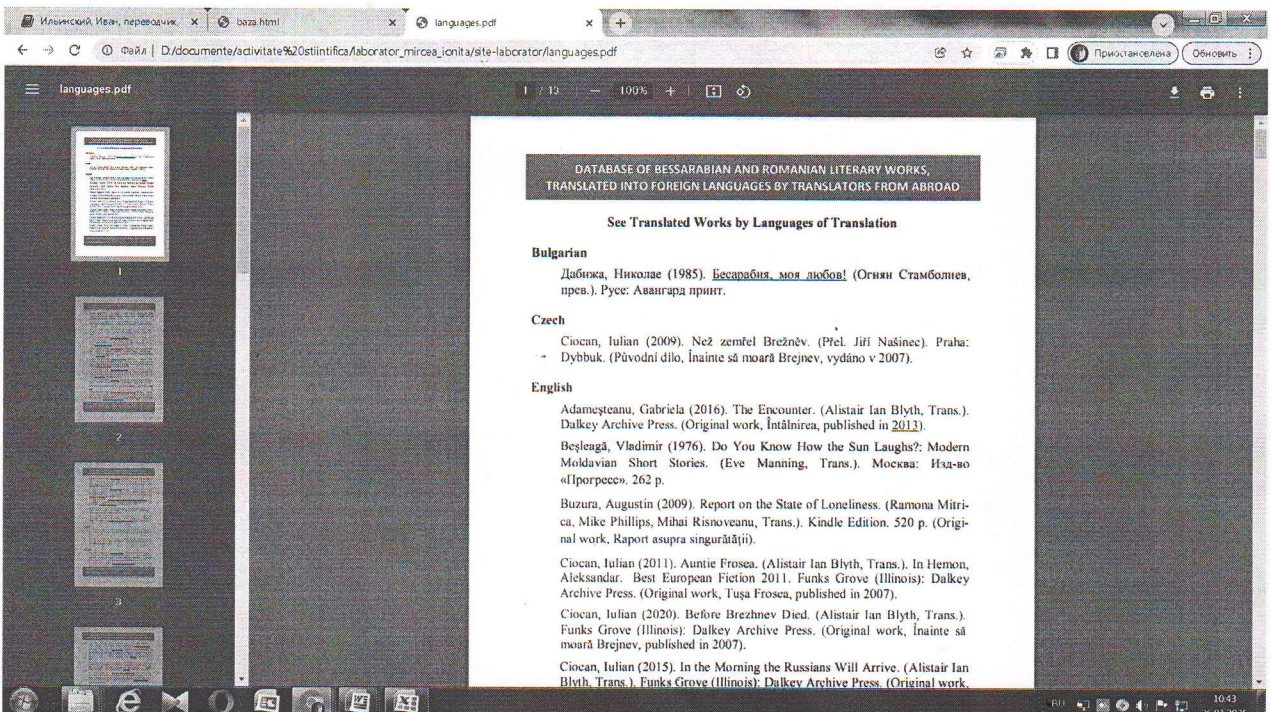


(2) numele și prenumele traducătorilor operelor în cauză:
https://www.usarb.md/laborator_mircea_ionita/translators.pdf



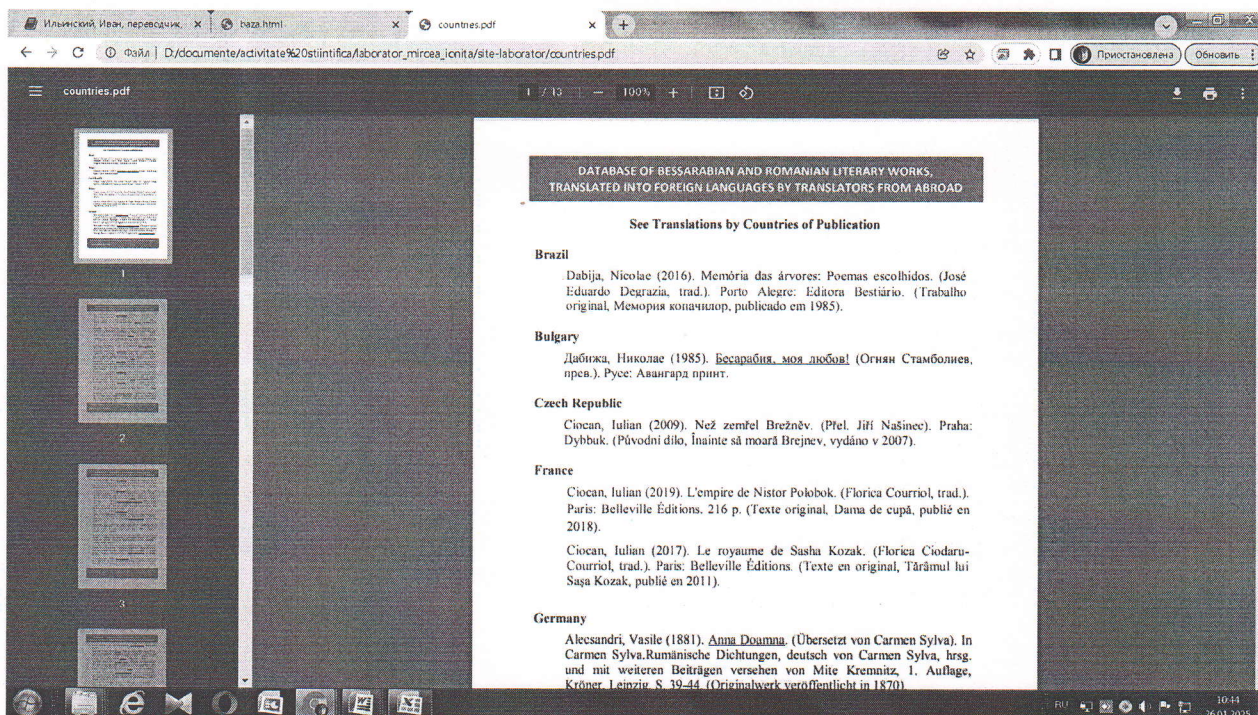
(3) limbile în care operele au fost traduse:

https://www.usarb.md/laborator_mircea_ionita/languages.pdf



(4) țările în care traduceri au fost publicate:

https://www.usarb.md/laborator_mircea_ionita/countries.pdf



Prezentarea surselor din aceste patru perspective este motivată de obiectivele pe care ar putea să le aibă o cercetare în acest domeniu. De exemplu, un cercetător ar putea fi doar în căutarea scriitorilor traduși în străinătate, altul ar putea fi cointerestat să consulte traduceri efectuate doar de un singur traducător, al treilea ar putea dori să cerceteze doar traduceri într-o limbă sau publicate într-o țară oarecare.

Pentru diseminarea de lungă durată, adică pe suport de hârtie, a informației cu privire la traducerea în străinătate a operelor beletristice basarabene și românești, a fost elaborat și *Bibliographic Index of Bessarabian and Romanian Literary Works, Translated in Foreign Languages by Translators from Abroad* (autori Anjela Coșciug, Lina Cabac, Ecaterina Foghel, Micaela Țaulean, Ecaterina Niculcea, Diana Ignatenco), Format B5, 174 p.

Indexul a fost deja înaintat spre prima treaptă de evaluare în cadrul *Laboratorului de lingvistică comparată și traductologie „Mircea Ioniță”*. Se planifică înaintarea lui spre publicare, la o editură din Germania, în primele trei luni ale anului 2025.

În indexul dat, sunt menționate **1711** traduceri din **188** de autori basarabeni și români din diferite curente literare. Traducerile date sunt făcute în limbile **engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, portugheză, suedeză, daneză, rusă, bielorusă, ucraineană, poloneză, letonă, lituaniană, estoniană, cehă, slovacă, serbă, neogreacă, maghiară, bulgară, armeană, arabă, japoneză și chineză**.

După datele obținute de grupul de cercetare, scriitorul basarabean de limbă română cel mai tradus este Andrei Lupan (circa 150 de lucrări traduse în 7 limbi), iar scriitorul basarabean de limbă rusă cel mai tradus este Vladimir Lorcencov (circa 6 traduceri în 6 limbi străine). Scriitorul cel mai tradus din România este Mihai Eminescu (circa 135 de lucrări traduse în peste 25 de limbi europene).

Pe parcursul anului 2024, au fost citite, analizate și discutate, în cadrul grupului de cercetare, următoarele surse de documentare teoretică inițială la subiectul proiectului:

1. Bell, M. et al., eds. (2001). *Re-constructing the Book : Literary Texts in Transmission*. Ashgate
2. Bennett, A. ed. (1995). *Readers and Reading*. Longman.
3. Berthet, D. (2021). *L'incertitude de la création*. Presses universitaires des Antilles.
4. Cioculescu, B. (2004). *Mateiu I. Caragiale: receptarea operei*. Editura Bibliotheca.
5. Eco, U. (1992). *The Role of the Reader*. Cambridge University Press.
6. Escarpit, R. (1958). *La Sociologie de la littérature*. PUF.
7. Georgescu, P.-M. Aspecte metodologice privind procesul de receptare a operelor literare. În: *Materialele Conferinței Naționale cu participare internațională „Calitate în educație – imperativ al societății contemporane”*, p. 167-170.
<http://dir.upsc.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/4135/Conf-Calitate-Educatie-2020-V2-p167-173.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
8. Jauß, Hans Robert (1967). *Literaturgeschichte als Provokation der Literaturwissenschaft*. Konstanz Universitätsverlag.
9. Jauss, H. R. (1978). *Pour une esthétique de la réception*. (Claude Maillard, trad.). Gallimard.
10. Otten, M. (1987). *Méthodes du texte, introduction aux études littéraires*. Ed. Duclot.
11. Rad, I. (red.). (2018). *Reflexe francofone. Receptarea operei lui Horia Bădescu în spațiul cultural francofon*. Editura Școala ardeleană.
12. Sandu, C. *Receptarea operei lui Ion Creangă*, Delta Cart Educational, 2014, 69 p.
13. Stan, R. (2012). Despre procesul de receptare estetică dintre publicul spectator și opera de artă. În: *Anuar Științific: Muzică, Teatru, Arte Plastice*, vol. 1, p. 127-132.
https://revista.amtap.md/wp-content/files_mf/151446887024_stan_DespreprocesuldereceptareesteticadintrepUBLICULspectatorioperadearta.pdf
14. Șchiopu, C. (2007). Receptarea operei literare: condiții, etape și niveluri. În: *Limba română*, vol. 1-3, anul XVII. <https://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=778>.
15. Șchiopu, C. (2020). Receptarea operei literare prin stimularea gândirii asociative a elevilor. În: *Limba română*, vol. 2-3, anul XXX.
<https://limbaromana.md/index.php?go=articole&n=3858>.
16. Șchiopu, C. Repere teoretico-literare și metodologice ale receptării operei literare. În: *Artă și educație artistică*.
http://tinread.usarb.md/publicatie/arta/arta24/Constantin_Schiopu.pdf.
17. Valmarin, L., Rapeanu, V. (1987). Aspecte și probleme în receptarea operei literare. *Momentul Eminescu*. Editura Eminescu.
<https://wikimemoires.net/2022/04/la-reception-et-lanalyse-de-la-reception-des-traductions/>
18. Bazin-Tacchella, S. (2014). Les Mouvements de la traduction. Réceptions, transformations, créations. In *Perspectives médiévales*, 35.
<http://journals.openedition.org/peme/6477>, DOI <https://doi.org/10.4000/peme.6477>.

Acest fapt a permis atât trasarea unor strategii de cercetare, concretizarea metodelor de obținere a rezultatelor, evidențierea unor probleme spinoase, cât și identificarea microsubiectelor ce țin de subprogram și care ar putea fi abordate în cadrul unor articole, înaintate ulterior spre publicare în reviste de prestigiu din țară și de peste hotare.

În anul 2024, s-a reușit pregătirea și publicarea în revista „Limba și context” (indexată în EBSCO, Pro-Quest, DOAJ, MLA Index Bibliography și CEEOL) a articolului „Les belles-lettres

bessarabiennes face à la traduction « étrangère » : approches historique, quantitative et motivationnelle”, autori Anjela Coșciug și Ecaterina Foghel.

https://www.usarb.md/limbaj_context/volumes/v32/art/cosciug-foghel.pdf

A mai fost întocmit și pregătit spre publicare în revista „Philologica jassyensia” (indexată în Web of Science) și articolul „Macro- and Micro-Context Determinations in the Selection of Texts for Translation”, autori Ecaterina Foghel și Anjela Coșciug.

Dăm, în continuare, și subiectele articolelor științifice, la care se lucrează deja din 2024 și care vor fi finalizate și propuse spre publicare până la 1 martie 2025. Indicăm, totodată, și volumul lucrului efectuat deja în 2024 (în %) la perfectarea materialelor date:

1. Coșciug, Anjela. „Cântecul de fericire” a lui Vasile Alecsandri între receptare și traducere în italiană. Volumul de lucru efectuat la pregătirea articolului în 2024: 35%.
2. Foghel, Ecaterina. *Le poème « Somnoroase păsărele » de Mihai Eminescu, traduit en français par Marie-Alype (Louis) Barral : enjeux de la réception des personifications de la nature*. Volumul de lucru efectuat la pregătirea articolului în 2024: 25%.
3. Ignatenco, Diana. «Нові пригоди хлопчика Гугуце» Спиридоно Вангелі у перекладі Валентини Запорожцевої: художня рецепція етнокультурних реалій. Volumul de lucru efectuat la pregătirea articolului în 2024: 30%.
4. Țaulean, Micaela. *Analiza traducerilor în engleză ale poemului "Luceafărul" de Mihai Eminescu: dificultăți de echivalență și interpretare a semnificațiilor*. Volumul de lucru efectuat la pregătirea articolului în 2024: 35%.
5. Țaulean, Micaela. *Patriotismul și dragostea de țară în opera lui George Coșbuc: Provocări de traducere și echivalență în limba engleză*. Volumul de lucru efectuat la pregătirea articolului în 2024: 20%.
6. Cabac, Lina, Guranda, Elvira. *Das lexikalisch-semantische Feld „Schmerz” im Roman „Tema pentru acasă” von Nicolae Dabija und in seiner deutschen Übertragung*. Volumul de lucru efectuat la pregătirea articolului în 2024: 35%.
7. Cabac, Lina. *Zur Rezeption der rumänischen lyrischen Naturdichtung im deutschsprachigen Raum (am Beispiel der deutschen Übersetzung der Pastelle von Vasile Alecsandri)*. Volumul de lucru efectuat la pregătirea articolului în 2024: 45%.
8. Niculcea, Ecaterina. *Восприятие через призму перевода на русский язык советской идеологии в творчестве Андрея Лупана*. Volumul de lucru efectuat la pregătirea articolului în 2024: 30%.

În octombrie 2024, a fost elaborat și discutat cuprinsul de lucru al monografiei „Reception by Translation of Bessarabian and Romanian Fiction Literatures in the European Countries”, asupra căreia cercetătorii subprogramului vor lucra până în luna august 2027.

5. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute

Rezultatele care au fost obținute în anul 2024 vor avea un impact, în primul rând, asupra viitoarelor cercetări în cadrul subprogramului, deoarece s-a reușit stocarea informației sub forma unei baze de date cu privire la traducerile în străinătate ale operelor beletristice basarabene și românești. Acest fapt permite trasarea logică ulterioară a unor perspective încheiate de cercetare și formularea unei viziuni integrate a problematicii de investigare. În afară de aceasta, baza cu pricina, odată pusă pe net, poate fi consultată de orice cercetător preocupat de subiect, dat fiind faptul că ea are partea tehnică făcută în engleză. Orice bază de date este dinamică, în sensul că poate fi completată cu noi date care pot apărea între timp. Cercetările care pot fi inițiate cu ajutorul acestei baze sunt multiple și variate. Ele pot purta atât asupra problemelor de receptare, traducere, cât și asupra interculturalității societății, schimbului de valori etc.

Cercetarea inițială a unui șir de surse teoretice, care ar permite o investigație de calitate, este de neînlocuit și cere timp, iată de ce efectuarea ei la momentul startului subprogramului este pe cât de necesară, pe cât de eficientă.

Documentarea în subiectul investigației prin deplasare în străinătate este o acțiune obligatorie în cazul subprogramului dat, deoarece ea oferă accesul direct la cataloage și baze importante din străinătate, chiar la textele integrale ale operelor traduse, care vor fi analizate, din perspectiva receptării, în următorii ani de desfășurare a proiectului.

Identificarea, ca rezultat al analizei minuțioase a datelor stocate în baza menționată, a unor subiecte conexe problematicii în discuție și care ar putea fi abordate în cadrul unor articole științifice este și ea de neînlocuit într-un subprogram științific, de rând cu trasarea unui cuprins de lucru al publicației principale cu care se planifică finalizarea cercetărilor. E vorba de monografia colectivă în engleză „Reception by Translation of Bessarabian and Romanian Fiction Literatures in the European Countries”, care, odată publicată în străinătate și reclamată pe platforme mondiale de tipul Amazon etc., ar oferi cercetătorilor o metodologie contemporană de analiză a problematicii receptării prin traducere a unei opere beletristice basarabene (scrisă în română, rusă sau ucraineană) sau românești.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în subprogram în formă de publicații

E vorba de articolul care a apărut deja: „Les belles-lettres bessarabiennes face à la traduction « étrangère » : approches historique, quantitative et motivationnelle”, autori Anjela Coșciug și Ecaterina Foghel. https://www.usarb.md/limbaj_context/volumes/v32/art/cosciug-foghel.pdf

7. Diseminarea rezultatelor obținute în subprogram în formă de prezentări la foruri științifice – sarcina respectivă este preconizată pentru etapele următoare de implementare a subprogramului de cercetare

8. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în mass-media – sarcina respectivă este preconizată pentru etapele următoare de implementare a subprogramului de cercetare

9. Colaborare la nivel național și internațional

Pe parcursul anului 2024, am stabilit un contact prielnic intereselor desfășurării cu succes a cercetărilor în cadrul subprogramului cu:

1. Dr. hab. Estelle Variot, profesor de limbă română în cadrul Universității din Provence, Franța, filiala Aix și traducător cunoscut din scriitori români. Dânsa, din 2009, este membru al Comitetului științific al revistei „Limbaj și context”, care apare la Bălți. Sperăm ca colaborarea în cauză să fie fructuoasă și cu raportare la subprogramul dat;
2. Dr. Mioara Dragomir, cercetător superior în cadrul Institutului de Filologie Română „Al. Philippide” din Iași, care a adus un suport considerabil echipei de cercetare a subprogramului prin punerea la dispoziție a unui număr important de texte în original a operelor beletristice românești, traduse în străinătate;
3. Dr. Jana Birova, Universitatea din Bratislava, care a ajutat și ea echipa de cercetare să găsească textele integrale ale operelor menționate, traduse în slovacă, cehă, franceză, engleză, germană.

10. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2024 de membrii echipei subprogramului

În anul 2024, doi membri ai echipei de cercetare a subprogramului și-au susținut cu mult succes tezele de doctorat. E vorba de Cabac, Lina. *Ocazionalismele în limbajul actual (structuri, caracteristici, valori)*, specialitatea 621.04. Lexicologie și lexicografie, terminologie și limbaje specializate, traductologie (limba română). <https://www.anacec.md/files/5.Confirmare-DR-CSS-20.12.2024.signed.signed.pdf> și Niculcea, Ecaterina. *Фантастическое начало в произведениях Э.*

T. A. Гофмана, Н. В. Гоголя, М. А. Булгакова, specialitatea 622.02. Literatură universală și comparată. <https://www.anacec.md/files/5.Confirmare-DR-CSS-20.12.2024.signed.signed.pdf>.

**11. Dificultăți în realizarea subprogramului
(financiare, organizatorice, legate de resursele umane etc.)**

În cadrul acestui subprogram de cercetare, dificultățile de bază se reduc la identificarea, de la distanță, a textelor integrale ale traducerilor din scriitori români, făcute în străinătate. Credem că dificultatea dată ar putea fi minimalizată prin acordarea de mijloace de intrare în posesia textelor cu pricina.

12. Concluzii

Desfășurarea cu succes a unui program de investigare se face, dacă sunt satisfăcute anumite condiții, dintre care principala este existența corpusului de cercetare, la care investigatorii au acces nelimitat. Dacă corpusul dat nu este identificabil, atunci, în sarcina echipei de cercetare, intră și crearea lui. Corpusul cu pricina ia forma unei bazei de date în cadrul subprogramului în cauză. Baza de date se concepe pe diferite principii, dar esențialul este ca ea să permită efectuarea unor cercetări variate și profunde, respectând, totodată, dreptul de autor al scriitorilor și traducătorilor. Odată datele acumulate în ea, acestea se pot supune analizei necesare cu evidențierea unor conținuturi obligatorii cercetării sau auxiliare, masive sau punctate. Acest fapt permite formularea ulterioară a unor subiecte de investigare în cadrul unor articole sau părți de monografie. Dacă cele expuse mai sus sunt respectate fidel de echipa de cercetare, investigația, în sumă, are sorți de izbândă.

Coordonatorul subprogramului
de cercetare

Coșciug Anjela



Data: 27 ianuarie 2025

Rezumatul activității și al rezultatelor obținute în subprogram în anul 2024
Cercetarea receptării prin traducere a beletristicii basarabene și românești în spațiul european
Codul subprogramului: 050101

Pentru anul 2024, activitatea de investigare în cadrul subprogramului *Cercetarea receptării prin traducere a beletristicii basarabene și românești în spațiul european* (cod 050101) a fost planificată cu raportare la o singură etapă, și anume „Constituirea corpusului de cercetare”, necesar desfășurării cu succes a proiectului în cauză pe parcursul anilor următori 2025-2027. Etapa respectivă presupunea (1) întocmirea unor liste pe criterii variate a operelor beletristice basarabene și românești, traduse (și publicate) în țările europene de traducători străini; (2) elaborarea criteriilor de prezentare a informației cu privire la operele date într-o bază de date; (3) crearea, în baza listelor menționate, a „Bazei de date a operelor beletristice basarabene și românești, traduse (și publicate) în țările europene de traducători străini”, care ar facilita atât cercetarea dată, cât și altele de perspectivă în domeniul în cauză; (4) conceperea și publicarea, în ediții, a unor articole axate atât pe statistica prezenței, în sursele europene de stocare a informației, a operelor menționate, cât și pe argumentarea alegerii lor pentru traducere. Pentru a realiza cele menționate, în anul 2024, echipa de cercetare a subprogramului a îndeplinit cu succes următoarele acțiuni: (a) deplasarea dr. Ecaterina Foghel la Universitatea din Wrocław, Polonia (perioada 07.07.2024-28.07.2024) pentru documentare la subiectul de cercetare al subprogramului, finalizată cu identificarea a peste 100 de traduceri integrale din scriitori basarabeni și români în poloneză, franceză, engleză; (b) identificarea diferitelor surse de stocare a informației cu privire la traduceri care constituie obiectul de cercetare al subprogramului: site-uri ale editurilor străine (peste 50 la număr), dar și românești (5 la număr); cataloage ale bibliotecilor din lume (peste 2000 la număr); bloguri ale scriitorilor și traducătorilor (peste 30 la număr) etc.; (c) întocmirea listelor pe criterii variate – limbă de publicare (peste 25 la număr), tip de text, gen literar etc. - ale operelor beletristice basarabene și românești, traduse și publicate de traducători străini; (d) depistarea textelor integrale în original (90%) și în traducere (75%) ale operelor menționate în listele cu pricina; (e) identificarea criteriilor de prezentare a informației cu privire la operele în original și în traducere, în „Baza de date a operelor beletristice basarabene și românești, traduse de specialiști din străinătate” (standardul internațional APA Style 7th Edition pentru baza de date concepută în engleză); (f) elaborarea bazei menționate și plasarea ei pe pagina electronică a *Laboratorului de lingvistică comparată și traductologie „Mircea Ioniță”*; (g) întocmirea lui *Bibliographic Index of Bessarabian and Romanian Literary Works, Translated in Foreign Languages by Translators from Abroad* (autori Anjela Coșciug, Lina Cabac, Ecaterina Foghel, Micaela Țaulean, Ecaterina Niculcea, Diana Ignatenco), Format B5, 174 p., în care sunt menționate traduceri din 1711 de opere ale 188 de autori basarabeni și români din diferite curente literare, făcute în engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, portugheză, suedeză, daneză, rusă, bielorusă, ucraineană, poloneză, letonă, lituaniană, estoniană, cehă, slovacă, serbă, neogreacă, maghiară, bulgară, armeană, arabă, japoneză și chineză; (h) documentarea teoretică inițială la subiectul supus cercetării în cadrul subprogramului cu analiza minuțioasă și critică a 19 surse importante, scrise în diferite limbi europene; (i) identificarea subiectelor subprogramului, care ar putea fi abordate în cadrul unor articole științifice originale pe întreaga perioadă de desfășurare a acestuia; (g) elaborarea și publicarea într-o revistă indexată în EBSCO, DOAJ, Pro-Quest, MLA Index Bibliography și CEEOL a unui articol științific; pregătirea spre publicare într-o revistă indexată Web of Science a altui articol științific; întocmirea parțială a 8 articole științifice; (k) elaborarea cuprinsului monografiei „Reception by Translation of Bessarabian and Romanian Fiction Literatures in the European Countries”; (l) demararea perfectării monografiei cu pricina.

Coordonatorul subprogramului

de cercetare

Data: 27 ianuarie 2025

Coșciug Anjela



**Abstract of the Investigation Activity Carried Out and the Results Obtained
by the Research Group of the Project**

Research on the Reception by Translation

of Bessarabian and Romanian Fiction Literatures in the European Countries in 2024

Research Project Code: 050101

The research activity within the scientific program *Research on the reception through translation of Bessarabian and Romanian literature in the European space* (code 050101) that was planned for the year 2024 consists of a single stage, namely "Building a research corpus of data", necessary for the successful implementation of the project during the following years 2025-2027. This stage entailed (1) creation of the lists according to various criteria of Basarabian and Romanian literary works translated (and published) in European countries by foreign translators; (2) elaboration of criteria for presenting information about the given works in a database; (3) creation on the basis of the above-mentioned lists of the "Database of Bessarabian and Romanian literary works translated (and published) in European countries by foreign translators", which would facilitate both the present research and other future researches in the field; (4) the conceptualisation and the publication in different publishing houses of scientific articles focused both on the statistical presence of the mentioned works in European collections of information storages and on the argumentation of their choice for translation. In order to achieve the above mentioned goals in 2024, the research team of the project successfully accomplished the following actions: (a) the study stay of Dr. Ecaterina Foghel at the University of Wroclaw, Poland (period 07.07.2024-28.07.2024) for the documentation of the research subject of the project, finalized with the identification of more than 100 full translations of Basarabian and Romanian writers into Polish, French, English; (b) identification of different sources of information concerning the translations that constitute the research subject of the project: websites of foreign publishers (more than 50 in number), but also Romanian (5 in number); catalogs of libraries around the world (more than 2000 in number); blogs of writers and translators (more than 30 in number), etc.; (c) compilation lists by various criteria - language of publication (over 25 in number), type of text, literary genre, etc. - (d) selection of the full texts in the original (90%) and translated version (75%) of the works mentioned in the lists; (e) identification of the criteria for presenting information about the works in the original and translated version in the "Database of Bessarabian and Romanian literary works translated into foreign languages by translators from abroad" (APA Style 7th Edition of the International Standard for the Database formulated in English); (f) elaboration of the above mentioned database with its placement on the electronic page of the Mircea Ionița's Laboratory of Comparative and Contrastive Linguistics, and Translation Studies; (g) elaboration of the *Bibliographic Index of Bessarabian and Romanian Literary Works, Translated in Foreign Languages by Translators from Abroad* (authors Anjela Coșciug, Lina Cabac, Ecaterina Foghel, Micaela Țaulean, Ecaterina Niculcea, Diana Ignatenko), B5, 174 p, containing 1711 translations of works by 188 Basarabian and Romanian authors from different literary periods and movements, into English, French, German, Spanish, Italian, Portuguese, Swedish, Danish, Russian, Belarusian, Ukrainian, Polish, Latvian, Lithuanian, Estonian, Czech, Slovak, Serbian, Serbian, Hungarian, Bulgarian, Bulgarian, Armenian, Arabic, Japanese, Serbian, Serbian, Hungarian, Arabic, Japanese and Chinese; (h) initial theoretical documentation on the subject of the research project with a thorough and critical analysis of 19 major texts written in different European languages; (i) identification of the project topics, which could be seen as the foundation stones for the original scientific articles during the whole period of the research; (g) the elaboration and publication in an EBSCO, DOAJ, Pro-Quest, MLA Index Bibliography and CEEOL indexed journal of a scientific article; the elaboration of an other scientific article which will be proposed for publication in a Web of Science indexed journal; the partial elaboration of other 9 scientific articles; (k) elaboration of the contents of the monograph "Reception by Translation of Bessarabian and Romanian Fiction Literatures in the European Countries"; (l) start of the perfection of the future monograph.

Research project coordinator

Coșciug Anjela



Data: January 27, 2025

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul 2024 în cadrul subprogramului de cercetare**

Cercetarea receptării prin traducere a beletristicii basarabene și românești în spațiul european

Codul subprogramului: 050101

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

FOGHEL, E. et COȘCIUG, A. *Macro- and Micro-Context Determinations in the Selection of Texts for Translation*, 1 c.a., pregătit spre publicare în revista "Philologica Jassyensia", indexată Web of Science, IF 0,05.

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei:

COȘCIUG, A. et FOGHEL, E. Les belles-lettres bessarabiennes face à la traduction « étrangère » : approches historique, quantitative et motivationnelle. *Limbaj și context*, n^o 2(XVI). 2024, p. 179-187. ISSN 1857-4149. 0,5 c.a.

Disponibile :

https://www.usarb.md/limbaj_context/volumes/v32/art/cosciug-foghel.pdf

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

8.3. atlase, hărți, albume, cataloage, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice)

COȘCIUG, A.; CABAC, L.; FOGHEL, E.; ȚAULEAN, M.; NICULCEA, E.; IGNATENCO, D. *Bibliographic Index of Bessarabian and Romanian Literary Works, Translated in Foreign Languages by Translators from Abroad*, 174 p., 10,87 c.a., pregătit spre publicare în străinătate.

Coordonatorul subprogramului
de cercetare

Coșciug Anjela



Data: 27 ianuarie 2025

Componenta echipei de cercetare

Codul subprogramului 050101

Echipa subprogramului pentru 2024							
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Funcția	Norma de muncă	Data angajării	Data eliberării*
1.	Coșciug Anjela	1969	doctor	Coordonator al subprogramului de cercetare	0,2	01.01.2024	
2.	Foghel Ecaterina	1985	doctor	Cercetător	0,1	01.01.2024	
3.	Țaulean Micaela	1971	doctor	Cercetător	Fără salarizare	01.01.2024	
4.	Ignatenco Diana	1980	doctor	Cercetător	Fără salarizare	01.01.2024	
5.	Cabac Lina	1979	doctor	Cercetător	Fără salarizare	01.01.2024	
6.	Niculcea Ecaterina	1979	doctor	Cercetător	Fără salarizare	01.01.2024	

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor: 16,6%

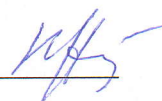
Directorul unității de cercetare

Prițcan Valentina



Coordonatorul subprogramului de cercetare

Coșciug Anjela



Data: 27 ianuarie 2025